

ØKONOMISK INSTITUT

INSTITUT FOR NATIONALØKONOMI OG STATISTIK - AARHUS UNIVERSITET - BYGNING 350

8000 AARHUS C - ☎ 86 13 01 11 - TELEFAX 86 13 63 34

Henry George Foreningen
Lyngbyvej 56 A
2300 Lyngby

Den 7. maj 1991

Hermed fremsendes efter aftale en anmeldelse af Leon MacLaren: "Samfundets Natur og andre essays".

Med venlig hilsen

Gunnar Thorlund Jepsen

Leon MacLaren: Samfundets natur og andre essays. Henry George Forlaget - København Ø.

Udviklingen i samfundet skaber en samfundsskabt jordrente. Det gør den i alle samfund, også i et samfund uden monopoler.

Hvis produktionsgrundlaget - jorden - imidlertid samtidigt er på få hænder, bliver der ikke blot tale om en samfundsskabt jordrente, men en mulighed for at de få kan udbytte de mange. Det viser Leon MacLaren i sin bog, der derfor nærmest bliver en georgistisk pendent - eller modpol - til Karl Marx. Således kan jordmonopolet presse reallønnen ned på eksistensminimum og på den måde udbytte "arbejderklassen".

Hvor Marx'es teorier aldrig har været dokumenteret af virkeligheden, har MacLarens teorier, der blot er en særlig udgave af Henry Georges, netop været det. Feudalsamfundet i Rusland og Kina var ikke et kapitalistisk udbyttesamfund, men et jordmonopolsamfund - og derfor kom revolutionen - og da dens teoretisk-politiske grundlag var forkert, fejlede den desværre.

Hvorvidt MacLarens teorier så holder i industrisamfundet, kan diskuteres. Det afhænger i virkeligheden af, hvor koncentreret jordejendomsretten er - men hvis de få får monopol over jorden i byernes udviklingsområder, vil teorien også kunne anvendes på de moderne industrisamfund.

Én ting ved bogen får mig til at trække på smilebåndet. Det er omtalen af økonomerne, hvor MacLaren, der skrev sin bog i slutningen af trediverne, synes at mene, at de mest moderne økonomer er gamle Marshall og fæller, medens Piquou, Keynes m.fl. synes ham ukendte. Han læste ikke sin samtids økonomer, måske fordi han - som så mange - havde et ambivalent forhold til disse.

Bogen er tankevækkende, pædagogisk og engageret. Den er et filosofisk-politisk værk - ikke en videnskabelig afhandling. Læs den - bliv provokeret - men også klogere.

Gunnar Thorlund Jepsen
Professor i Nationaløkonomi
Aarhus Universitet